

Lp Mario Kadastik

Riigikogu majanduskomisjon
mario.kadastik@riigikogu.ee
piia.schults@riigikogu.ee

22.05.2024 nr 1-2/49-8

Teadmiseks:

Lp Siiri Tõniste
Rahandusministeerium
Siiri.Toniste@fin.ee

Liikluskindlustuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõust 400 SE

Lp Mario Kadastik

Riigikogu majanduskomisjoni menetluses on liikluskindlustuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Käesolevaga edastab Eesti Advokatuur teile täiendavad seisukohad eelnõu osas.

Advokatuur on pidanud konsultatsioone Eesti Liikluskindlustuse Fondiga (ELKF) seoses mittevahalise kahju hüvitamise põhimõtete reguleerimisega liikluskindlustuse seaduses. Arutelude käigus oleme valdavas osas jõudnud sarnastele seisukohtadele § 32 sõnastuse osas.

1. ELKF-i poolt 22.05.2024 Riigikogu majanduskomisjonile edastatud ettepanek liikluskindlustuse seaduse § 32 ümbersõnastamiseks on alljärgnev:

„§ 32. Mittevahalise kahju hüvitamine

(1) Mittevahalise kahjuna kuulub hüvitamisele VÕS § 134 nimetatud kahju.

(2) Mittevahalise kahju alammäärad tervise kahjustamisest või kehavigastuse tekitamisest tuleneva mittevahalise kahju korral on:

1) väikese tervisekahjustuse või kehavigastuse korral 0 eurot;

- 2) keskmise raskusega kergema tervisekahjustuse või kehavigastuse korral 700 eurot;
- 3) keskmise raskusega raskema tervisekahjustuse või kehavigastuse korral 3000 eurot;
- 4) raske tervisekahjustuse või kehavigastuse korral 4200 eurot;
- 5) väga raske tervisekahjustuse või kehavigastuse korral 6000 eurot;
- 6) eriti raske tervisekahjustuse või kehavigastuse korral 7000 eurot.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alammäär suureneb igal aastal alates jooksva aasta esimesest kuupäevast Statistikaameti poolt avaldatud eelmise aasta tarbijahinnaindeksi suurenemise võrra, kusjuures indekseeritud summa ümardatakse sajalisteni. Kui tarbijahinnaindeks ei suurene või väheneb, säilib olemasolev alammäär. Kahju hüvitamisel võetakse aluseks kindlustusjuhtumi toimumise aasta alammäär.

(4) Fond avaldab indekseeritud alammäärad iga aasta jaanuaris oma kodulehel.

(5) Kui kahjustatud isik on kindlustusandjat käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 sätestatud vormis teavitanud kindlustusjuhtumist, mille käigus ta on saanud tervisekahjustuse või kehavigastuse, siis hüvitab kindlustusandja mittevaralise kahju vähemalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 ja 3 nimetatud summas, arvestades kahju tekitaja vastuse ulatust ja kahjustatud isiku enda osa kahju tekkimises.

(6) Kahjustatud isikul on õigus mittevaralise kahju hüvitisele käesoleva paragrahvi lõikes 2 ja 3 sätestatud suuremas ulatuses, kui esinevad asjaolud, mis annavad aluse suurema hüvitise määramiseks.

(7) Kindlustusandja selgitab välja mittevaralise kahju hüvitise suuruse, arvestades muu hulgas tervisekahjustuse või kehavigastuse raskusastet, tekkinud funktsioonihäire sügavust, ravi ja töövõime vähenemise kestust, elukvaliteedi ja heaolu langust ning kahjustatud isiku enda osa kindlustusjuhtumi toimumisel. Kindlustusandja võib kahjustatud isikult nõuda asjaolude kindlakstegemiseks vajalikku teavet.

(8) Mittevaralise kahju suuruse määramiseks ja praktika ühtlustamiseks koostab fond soovitusliku meetoodika, kaasates erialaeksperte ning asjassepuutuvad asutused ja huvirühmad (vt alt ettepanek § 24 meetoodika osas).¹ Fond avaldab veebilehel statistika, lühikokkuvõtted avalikest kohtulahenditest ja anonümiseeritud andmed väljamakstud mittevaralise kahju hüvitiste kohta vastavalt tervisekahjustuste raskusastmetele, tuues võimalusel välja hüvitise määramisel arvestatud asjaolud.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tervisekahjustuste raskusastmete tunnused ja lõikes 8 nimetatud statistika ja avaldatavate andmete koosseisu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

Alt: Tervisekahjustuste ja kehavigastuste täpne liigitus sätestatakse käesoleva seaduse lisas.

Ettepoole üldsäte (§ 24): Fond koostab hüvitatava kahju liikide kohta soovitusliku meetoodika, mille eesmärk on kindlustuspraktika kujundamiseks ja ühtlustamiseks selgitada koosõlas võlaõigusseaduse 7 ptk ja kohtupraktikaga kindlustusandja poolt hüvitatava kahju ulatust ja

¹ Meetoodika on vajalik kindlustusandjatele mittevaralise kahju hüvitise määramiseks. Meetoodika on vajalik ka kannatanute jaoks. Meetoodika koostamisel võetakse aluseks kohtupraktika, õiguskirjandus, teiste riikide meetodikad ning kaasatakse erialaasjatundjad ning huvirühma.

kahju hüvitamise viisi. Metoodika ettevalmistamisse kaasatakse erialaeksperte ning asjassepuutuvad asutused ja huvirühmad. Metoodikad avaldatakse fondi veebilehel.

2. Eesti Advokatuur on seisukohal, et ELKF poolt esitatud sõnastuses vajab täiendamist järgmine:

1. LKindlS § lg 2 p 1 on määratud *väikese tervisekahjustuse või kehavigastuse korral alammääraks 0 eurot.*

Oleme seisukohal, et see on põhimõttelises vastuolus VÕS § 134 lg-ga 2, mis sätestab, et tervisekahjustuse korral eeldatakse mittevaralise kahju tekkimist. Põhimõtteliselt võib nõustuda sellega, et teatud olukordades ei ületa tekitatud valu ja kannatused nõ talumise piiri, kuid antud sättes on juba ajalooliselt piiriks seatud tervisekahjustuse või kehavigastuse tekkimine, mis tähendab, et meditsiiniliselt peab olema tuvastatud muutus tervises seisundis. Kuna ka varasemas sättes oli hüvitamiskohustus määraga 100 eurot sätestatud, siis sellest loobuda ei saa. Küll aga saab metoodikaga ja seaduse lisaga täpsustada parameetreid, millistel juhtudel ka väike tervisekahjustus või kehavigastus on tuvastatav. Palume lisada sättesse summa 200 eurot, so 2-kordne varasem eelduslik määr.

2. Kuigi sättes on viidatud statistika avaldamisele ning on volitusnorm ministrile, siis peame vajalikuks, et advokatuuri poolt korduvalt esitatud ettepanek statistika teatud parameetrite kohta oleks sätestatud seaduses sõnaselgelt. Eelkõige on see tingitud praktikas aset leidnud juhtumitest, kus ELKF keeldub väljastamast statistikat kannatanutele, kuid väljastab sama statistikat ja andmeid kindlustusseltsidele. Meie ettepanek statistika avaldamiseks on kantud eesmärgist, et kannatanutel oleks õigusabi kasutamata võimalik teada kõige raskemate juhtumite hüvitis, et neid taustsüsteemis võrrelda oma vigastuste raskusastmega.

Eeltoodust tulenevalt teeb advokatuur lisada paragrahvi täiendav säte järgmises sõnastuses:

„Fond esitab oma kodulehel aastate ja kindlustusseltside lõikes minimaalselt statistika, millest nähtub alates 2014 aastast: ravikuluga seotud kindlustusjuhtumite üldarv, tasutud mittevaralise kahju hüvitiste üldarv ning mittevaralise kahju hüvitiste arv järgmistes hüvitisvahemikes – kuni 2000 eurot, 2001 kuni 5000 eurot, 5001 kuni 20000 eurot, 20001 kuni 40000 eurot, 40001 kuni 60000 eurot, 60001 kuni 80000 eurot ja üle 80001 euro. Fond esitab oma kodulehel nimekirja alates 2014. aastast igal aastal väljamakstud kümne suurima mittevaralise kahju hüvitise kohta kindlustusseltside üleselt. Fond uuendab vastavaid andmeid hiljemalt iga järgneva aasta 15. jaanuariks, lisades vastavad andmed möödunud aasta kohta.“

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Imbi Jürgen
Esimees

